

Saksprotokoll

Høringsuttalelse-Reviderte statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning langs sjøen.

Arkivsak-dok. 20/2131
Saksbehandler Svein Olav Dale

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Teknisk-, plan- og naturutvalget 2019-2023	01.09.2020	20/58
2 Kommunestyret 2019-2023	08.09.2020	20/77

Teknikk-, plan- og naturutvalget 2019-2023 innstilling

Tvedestrand kommunestyre finner at de reviderte planretningslinjene er basert på gode planfaglige prinsipper om en differensiert og kunnskapsbasert forvaltning og planlegging. På denne måten legges det etter kommunestyrets vurdering til rette for at kommunen gjennom sin arealplanleggingen kan vektlegge at det er ulik grad av vernehensyn i kystsonen, også innenfor kommunens grenser.

Kommunestyret finner ingen grunn til å endre kommunens soneplassering, og er enig i retningslinjenes vektlegging av det lokale selvstyret. Det forutsettes at planleggingen gjennomføres i nært samarbeid med nasjonale og regionale myndigheter slik at hensynet til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser ivaretas på best mulig måte.

Kommunestyret 2019-2023 har behandlet saken i møte 08.09.2020 sak 20/77

Kommunestyret 2019-2023 vedtak

Tvedestrand kommunestyre finner at de reviderte planretningslinjene er basert på gode planfaglige prinsipper om en differensiert og kunnskapsbasert forvaltning og planlegging. På denne måten legges det etter kommunestyrets vurdering til rette for at kommunen gjennom sin arealplanleggingen kan vektlegge at det er ulik grad av vernehensyn i kystsonen, også innenfor kommunens grenser.

Kommunestyret finner ingen grunn til å endre kommunens soneplassering, og er enig i retningslinjenes vektlegging av det lokale selvstyret. Det forutsettes at planleggingen gjennomføres i nært samarbeid med nasjonale og regionale myndigheter slik at hensynet til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser ivaretas på best mulig måte.

De reviderte planretningslinjene harmonerer godt med 'Tvedestrandsmodellen' som ble enstemmig etablert i 2012 ved opprettelsen av 46 kommunedelplaner i kommunens kystzone. En slik kunnskapsbaserte strandsoneforvaltningen gir mulighet for fortetting i allerede utbygde områder og tar vare på viktige ubebygde områder. Tvedestrandsmodellen har redusert antall dispensasjonssøknader og byråkrati, samt medført større forutsigbarhet og likebehandling.

Vedlegg

Høring - forslag til reviderte statlige planretningslinje(1208926)

Utkast til statlige planretningslinjer for differensiert(1208746)

Bakgrunn for saken (fakta)

Kommunal og moderniseringsdepartementet (KMD) har utarbeidet forslag til reviderte planretningslinjer som er sendt på høring med høringsfrist 1 oktober 2020.

Kommunene er invitert til å gi høringsinnspill.

Problemstilling

Kommunens vurdering av høringsutkastet.

Faglige merknader/historikk

Eksisterende planretningslinjer ble fastsatt mars 2011, og benyttes av kommunen og regionale/statlige myndigheter ved forvaltningen av plan og byggesaker i kystsonen.

Det er lagt opp til at det skal gjøres en evaluering, og mulig revisjon, etter at retningslinjene har virket over en periode. KMD har konkludert med at det er behov for justeringer, bl.a. for å følge opp Granavolden-plattformens målsetting om mer differensiert forvaltning i spredt bebygde strøk, slik at det blir større lokal handlefrihet samtidig som man ivaretar rekreasjonsmuligheter og vern av kulturlandskap.

Departementet understreker at distriktsprofilen er styrket i de reviderte retningslinjene ved at distriktskommunene gis store muligheter til å legge til rette for næringsutvikling og bosetting langs kysten. Det er tydeliggjort at behovet for arbeidsplasser, f.eks. satsing på reiseliv og turisme, skal tillegges vekt ved vurderingen av planer. Hensikten med endringene skal i sum være å gi noe mer frihet i sone 3 og utkantområder i sone 2, mens de ikke skal medføre endringer i praksis i sone 1 eller pressområder i sone 2.

Departementet ber høringsinstansene vurdere:

- Sin egen soneplassering i denne høringen, og eventuelt argumentere for hvorfor kommunen bør tilhøre en annen sone enn i dag.
- Om endringene i reviderte statlige planretningslinjer for strandsonen er klargjørende og vil øke forståelsen av differensieringen i retningslinjene mellom pressområder og spredt bebygde strøk.
- Om endringene øker lokal handlefrihet samtidig som man ivaretar natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser.

I nåværende retningslinjer er landets kommuner delt inn i 3 soner:

- Kystkommunene i Oslofjordregionen (sone 1)
- Andre områder der presset på arealene er stort (sone 2)
- Områder med mindre press på arealene (sone 3)

Tvedestrand er i sone 2. Det legges ikke opp til endring av soneinndelingen ved revisjonen av retningslinjene

Forkortet oppsummering av høringsutkastet:

- Kommunene skal aktivt avklare fremtidig arealbruk i strandsonen gjennom planlegging. Dette gjøres først og fremst i kommuneplanens samfunns- og arealdel.
- Retningslinjene tar ikke fullt ut hensyn til lokale forskjeller innad i den enkelte kommune. Det er derfor lagt opp til at ytterligere differensiering kan gjøres i kommuneplanens arealdel.
- I deler av strandsonen med lite utbyggingspress og mye tilgjengelig strandsone, kan det i større grad godkjennes ny utbygging enn i områder som har lite tilgjengelig areal og stort utbyggingspress.
- Utbygging bør konsentreres til etablerte byggeområder. Arealer til bolig-, sentrums- og næringsutvikling bør prioriteres foran arealer til fritidsboliger.

- Statlige og regionale myndigheter kan fremme innsigelse dersom planforslag er i strid med nasjonale og vesentlige regionale interesser. Statlige og regionale myndigheter skal legge stor vekt på det lokale selvstyret i vurderingen av om det skal fremmes innsigelse.

Fremdeles er det slik at kommunen skal avklare fremtidig arealbruk i strandsonen gjennom god planlegging, (kommuneplan eller reguleringsplan) der den overordnede målsetting er at hensyn til ferdsel, naturmangfold, friluftsliv, landskap og kulturminner/miljø skal vektlegges sterkt.

Dokumentnr.: 20/2131-2 side 2 av 4

De statlige planretningslinjene legger opp til at kommunene skal gjennomføre en differensiert forvaltning i strandsonen, der kommunen blant annet kan definere en funksjonell strandsoner i områder som har etablert bebyggelse. Her kan fastsettes ny byggegrense. Dette er særlig aktuelt i regulerte områder uten byggegrense og i områder som er åpnet for spredt bygging. I ubebygde områder, hvor hensynet til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser sterkt gjør seg gjeldende, kan den funksjonelle strandsonen settes lenger vekk fra sjøen enn 100 meter.

Det er nettopp ovennevnte prinsipper som ble lagt til grunn når kommunedelplanen for kystsonen i Tvedestrand ble utarbeidet i 2012, og som nå skal videreutvikles ved revisjon av kommuneplanens arealdel. Prinsippene i planprogrammet som kommunen nå er ute til høring samsvarer godt med prinsippene som er beskrevet i høringsutkastet for reviderte statlige planretningslinjer.

Betydningen av gode kommunale planer er ikke blitt mindre viktige ved forslaget til nye planretningslinjer, snarere tvert imot. Den viktigste endringen er nok at det lokale selvstyret er tenkt styrket slik at det blir en høyere terskel for statlige og regionale myndigheter til å fremme innsigelser mot kommunale planforslag.

Kommunedirektørens vurdering:

Strandsonen langs kysten er utsatt for et stort press, og tilgangen for allmenn ferdsel og friluftsliv har gradvis blitt redusert ved dispensasjoner og regulerte utbygginger gjennom flere år. I Tvedestrand kommune er vi likevel i den heldige situasjon at vi fremdeles har store arealer med tilgjengelige friluftsanser i kystsonen, og mye av disse er allerede sikret mot fremtidig utbygging gjennom skjærgårdsparkavtalen og Raet Nasjonalpark. Det er heller ikke innvilget mange dispensasjoner gjennom de seneste år, og de som er gitt gjelder i hovedsak mindre tiltak på allerede bebygde eiendommer. Kommunedelplanen for kystsonen som ble vedtatt i 2012 har redusert antall søknader om dispensasjoner betydelig, da planen åpner for at mindre tiltak kan tillates uten dispensasjon i allerede utbygde områder som er definert i planen med byggegrenser. I arbeidet med denne kommunedelplanen ble det lagt vekt på å definere den funksjonelle strandlinjen, nettopp slik det legges opp til i utkastet til reviderte statlige planretningslinjer.

Kommunen må som arealmyndighet ofte gjøre vanskelige avveininger mellom hensynet til næringsliv og grunneiere på den ene siden, og hensynet til friluftsliv, landskap og miljø på den andre. Det har alltid vært noe ulik politisk oppfatning av hvordan forvaltningen av vern og utvikling i kystsonen bør organiseres og forvaltes. Argumentet mot lokalt selvstyre i disse sakene er at lokalpolitikkerne i for stor grad blir utsatt for lokalt press fra grunneier/utbyggerinteressene, noe som kan resultere i avgjørelser som går på bekostning av strandsonerinteressene når utbyggerne er så tett

på sine politikere. Motargumentet er at det er kommunen som kjenner de lokale forhold best, og som har et bedre utgangspunkt enn staten v/fylkesmannen for å gjennomføre en kunnskapsbasert differensiert forvaltning av strandsonen slik at det gjennomføres en bærekraftig utvikling i kystsonen. Kommunedirektøren har inntrykk av at det er bred politisk enighet om at det er viktig med en streng strandsoneforvaltning, men det er ulik oppfatning av hvordan dette skal gjennomføres i praksis.

Kommunedirektøren har forståelse for begge synspunktene nevnt ovenfor, men mener likevel det er riktig at det lokale selvstyret skal stå sterkt også i arealforvaltningen. Det er jo uansett ikke slik at kommunen har fritt spillerom. Dersom det fremmes planforslag som åpenbart er i konflikt med viktige vernehensyn kan myndighetene på nasjonalt eller regionalt nivå fremdeles fremme innsigelser, selv om det nå legges opp til en noe høyere terskel for dette. De regionale og nasjonale myndigheter vil uansett være kommunens samarbeidspartnere gjennom hele

Dokumentnr.: 20/2131-2 side 3 av 4

Dokumentnr.: 20/2131-2 side 4 av 4

planprosessen, der man kan drøfte seg frem til gode omforente løsninger. Dette er også en mer demokratisk innfallsvinkel til saksbehandlingen.

At kommunen har en god og kunnskapsbasert kommuneplan er en viktig premisse for å oppnå en differensiert forvaltning med riktig balanse mellom vern og utvikling, og dette planarbeidet bør være en prioritert oppgave i kommunen

Det kan for øvrig fremstå som et paradoks når det i forslaget til planretningslinjer uttales at det kan tillates mer ny utbygging i deler av strandsonen med lite utbyggingspress og mye tilgjengelig strandsoner, enn hva det kan gjøres i områder som har lite tilgjengelig areal og stort utbyggingspress. Innenfor kommunen er det jo nettopp i områder som allerede har bebyggelse at det er aktuelt å fortette fremfor å ta i bruk uberørte i områder med mye tilgjengelig strandsoner. Retningslinjene presiserer jo også at utbygging bør konsentreres til etablerte byggeområder, derfor bør teksten omformuleres noe slik at denne tilsynelatende uoverensstemmelsen i teksten kan klargjøres.

Gjeldende regelverk på området

Plan og bygningsloven

Overordnede plandokumenter/retningslinjer

Statlige planretningslinjer av 25 mars 2011

Kommuneplanens arealdel 2017 -29

Kommunedelplanen for kystsonen 2012-24

Konklusjon

Tvedestrand DATO

Kommunedirektøren